

На данашњи дан 1913. године - У Букурешту су Србија, Грчка, Румунија и Црна Гора потписале Уговор о миру са пораженом Бугарском, којим је окончан Други балкански рат. Други балкански рат почео је крајем јуна 1913. нападом Бугарске без објаве рата на Србију и Грчку. Узрок рата било је инсистирање Бугарске да добије знатно шире територијално проширење од других чланица Балканског савеза. Букурештанским миром Србији је припојена Јужна Србија, данас Македонија, коју је српска војска претходно ослободила у Првом балканском рату.

На данашњи дан 1878. године рођен је српски композитор и музички писац Исидор Бајић. Музику је студирао код Кеслера у Будимпешти. Био је наставник у Српској гимназији, хоровађа и организатор музичког живота у Новом Саду, аутор вокалних и клавирских дела и сценске музике. Посебну пажњу је посветио обради дела утемељених на српским народним мотивима, а бавио се и теоријом музике. У Новом Саду је 1903. покренуо "Српски музички лист" и "Српску музичку библиотеку" у којој је претежно објављивао композиције савремених аутора. Основао је Музичку школу 1909. и један је од покретача Савеза српских певачких друштава. Дела: опера "Кнез Иво од Семберије", "Српска рапсодија", збирка соло песама "Песме љубави", хорске песме "Соколи", "Еј, ко

ти купи", "Зрачак вири", "Из српске градине", аутор је и песме "Јесен стиже дуњо моја".

955 - Војска немачког цара Отона I потукла је Мађаре у бици на Леху. Ова победа имала је велики значај у историји Европе пошто је Отон поразио до тада незауостављиве Мађаре, од којих је претходних деценија у Европи владао неописив страх.

1627 - Француски кардинал Арман Ришеље отпочео је на челу краљевских трупа опсаду Ла Рошела, упоришта хугенота (француски протестанти калвинисти) које је заузео 14 месеци касније.

1675 - На основу налога енглеског краља Чарлса II, положен је камен темељац Краљевске опсерваторије у јужном лондонском предграђу Гринич, преко којег прелази нулти (гринички) меридијан (стандардизација везана за меридијане утврђена је тек 1884.). Опсерваторија је изграђена ради изучавања положаја звезда, што је било посебно значајно за навигацију. За првог краљевског астронома и шефа опсерваторије постављен је Џон Флемстид.

1792 - У Француској је укинута монархија збацивањем краља Луја XVI. Претходно су истог дана хиљаде грађана Париза упале у палату Тиљерије и масакрирале Швајцарску гарду, која је до последњег човека остала верна краљу, упркос ужасној бруталности руље.

1842 - У Великој Британији деци млађој од 10 година законом је забрањен рад у подземним коповима рудника.

1865 - Рођен је руски композитор Александар Константинович Глазунов, изразити симфониچار, један од последњих следбеника руске националне школе. Дела: симфонијска поема "Стењка Разин", балет "Рајмонда", симфоније, два клавирска концерта, концерт за саксофон, камерна музика, соло песме.

1895 - Рођен је Владимир Велмар Јанковић, српски књижевник, драмски писац, критичар, психолог. Школовао се у Будимпешти као стипендиста Текелијанума и у Загребу. У међуратном периоду је виши чиновник Министарства просвете, секретар Уметничког одељења, потом и начелник. Током Другог светског рата био је помоћник Велибора Јонића, министра просвете у влади Милана Недића, отуда је доцније живео као емигрант у Шпанији под именом Вукмир, где је водио центар за ментално здравље

"Орехис". Дела: студије "Поглед с Калемегдана", "Духовна криза данашњице", драме "Светла у ноћи", "Робови", "Срећа А.Д.", "Државни непријатељ број 3", "Грађанска комедија", научна дела из области психологије "Психологија животног опредељења", "Човек пред самим собом", "Емоције и патње".

1904 - Руска флота је у Руско-јапанском рату претрпела тешке губитке у борби против јапанске ратне морнарице, приликом покушаја да се пробије из блокиране луке Порт Артур.

1914 - Француска је у Првом светском рату објавила рат Аустро-Угарској.

1945 - Јапан је у Другом светском рату понудио савезницима предају, под условом да цар Хирохито задржи престо.

1983 - Умро је српски филмски режисер Војислав Нановић, један од пионира српског и југословенског филма после Другог светског рата. Снимио је низ документарних и осам играних филмова, укључујући "Три корака у празно", "Циганку" и "Чудотворни мач".

1990 - Шефови арапских држава су већином гласова (12 за, осам против) осудили ирачку окупацију Кувајта, који је Ирак сматрао, историјски, саставним делом своје земље. Истога дана ирачки председник Садам Хусеин позвао је све муслимане да отпочну "џихад" односно свети рат, против страних трупа и, како је рекао, корумпираних арапских влада.

1994 - Књижевница Таслима Насрин је, суочена с претњама исламских фундаменталиста у Бангладешу да ће је убити, избегла у Шведску.

1995 - Двојица зетова шефа ирачке државе Садама Хусеина су, заједно с кћеркама председника Ирака, побегли у суседни Јордан, где им је краљ Хусеин дао политички азил.

1998 - Принц Ел Мухтади Била, старији син брунејског султана Хасана Болкије, проглашен је за престолонаследника.

1999 - Војници Кфора су на Косову и Метохији ухапсили 78 Албанаца због паљења кућа и пљачки имовине неалбанског становништва, напада на цивиле и нелегалног ношења оружја и униформи са ознакама терористичке "ОВК".

1999 - Шура, илегални исламски савет, једнострано је у Грозном, главном граду Чеченије, прогласила независност суседног Дагестана и затражила од свих немуслимана да напусте ту руску аутономну кавкаску републику.

2001 - У терористичком нападу на путнички воз јужно од Луанде, главног града Анголе, припадници побуњеничког покрета УНИТА убили су најмање 252 људи.

2003 - Први "свемирски пар" постали су командант међународне свемирске станице Јуриј Маленченко, који је у том тренутку био у космосу, и његова "земаљска вереница" Јекатерина Дмитријев, која је судбоносно "да" изговорила на Земљи.

2006 - Најмање 30 особа је погинуло а 60 је повређено када је на пијаци у близини посебно поштованог шиитског светилишта у Наџафу бомбаш-самоубица активирао експлозив којим је био опасан. До експлозије је дошло у близини џамије имама Алија, где се налази гробница зета пророка Мухамеда, једно од најпоштованијих светилишта шиита.

2008 - Умро је Ајсак Хејс, амерички соул музичар. Био је певач, композитор и аутор песама. Његова најпознатија нумера је тема из филма "Шафт" за коју је 1972. године добио "Греми" и "Оскара" за најбољу оригиналну музику за филм. Хејс је деценијама битно утицао на "црну" музику у САД, попут соул хитова 60-их, диско музику 70-их или филмску и реп музику 80-их и 90-их. Свирао је за Отиса Рединга и друге славне музичаре. Албумом "Хот Буттеред Соул" 1969. постао је звезда. Године 2002. уврштен је "Хол славних". Бавио се и глумом и позајмљивао је, између осталог, глас у анимираној ТВ серији "Соутх Парк".

2009 - Умро је Алекс Драгнић амерички слависта и политиколог српског порекла, универзитетски професор, академик, стручњак за негдашњу Југославију. Вишедеценијски професор универзитета Вандербилт, широј јавности постао је познат 1954. по објављивању књиге "Титова обећана земља" после службовања у амбасади САД у Београду, између 1947. и 1950. Током Другог светског рата био је аналитичар за спољне послове у Одељењу за стратешке услуге, претечи Централне обавештајне агенције (ЦИА). Предавао је и на Универзитетима Вашингтон и Ли, био сарадник истраживач при Хуверовом институту, као и дугогодишњи потпредседник Америчког удружења за политичке науке.

2013 - У Индонезији, на острву Палуге, прорадио је вулкан Рокатенда. После првих жртава уследила је евакуација хиљада становника тог острва, смештеног у провинцији Источна Нуса Тенгара. У Индонезији постоје десетине повремено активних вулкана, међу којима је најнезгоднији Мерапи у централном делу острва Јава. У низу великих ерупција тог вулкана 2010. погинуло је више од 350 људи.

2013 - У серији чак 12 бомбашких напада у претежно шиитским четвртима Багдада убијено је 57 људи, док их је преко стотину повређено. Црни биланс терористичких напада тог дана, широм Ирака, био је укупно чак 77 мртвих и око 200 повређених.

(Танјуг)